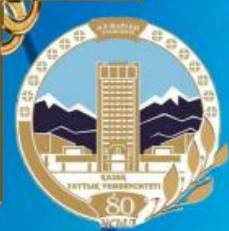

КАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИНІҢ 80-ЖЫЛДЫҚ
ГЕОГРАФИЯ, ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТАРЫРУ ЖӘНЕ КАДАСТР КАФЕДРАСЫНЫҢ 65 ЖЫЛДЫҚ
МЕРЕЙТОЙНА АРНАЛГАН

**«ГЕОГРАФИЯ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ҚАЗІРГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»
АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМЫ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ
МАТЕРИАЛДАРЫ**

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

«СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ НАУКИ»

ПОСВЯЩЕННОЙ 80 - ЛЕТИЮ КАЗНУ ИМ. АЛЬ - ФАРАБИ

И 65 - ЛЕТИЮ КАФЕДРЫ ГЕОГРАФИИ, ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВА И КАДАСТРА
ФАКУЛЬТЕТА ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ КАЗНУ ИМ. АЛЬ - ФАРАБИ

MATERIALS

OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

«MODERN PROBLEMS OF GEOGRAPHICAL SCIENCE»

ACCORDING TO THE 80TH ANNIVERSARY OF AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

AND 65TH ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT

Алматы, 2014 жыл 5 - 6 мамыр

СОДЕРЖАНИЕ

МӘЖІЛІС БАЯНДАМАЛАРЫ

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

PLENARY PAPERS

А.С. Сапаров, Б.У. Сулейменов, Т.М. Шарипова ПОЧВЫ КАЗАХСТАНА: СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ.....	4
Мехмет Арслан ГЕОГРАФИЯ ТУРИЗМА И ТУРИСТСКИЕ РЕСУРСЫ ТУРЦИИ	8
И.А. Родионова, А.М. Мухамеджанов ..... ЭКОНОМИЧЕСКИЕ СВЯЗИ В ПРИГРАНИЧНЫХ РЕГИОНАХ РОССИИ И КАЗАХСТАНА	17
Д.Т. Чонтоев ПРОГНОЗ РАЗВИТИЯ ГОРНОГО ТУРИЗМА НА ПЕРИОД ДО 2020 ГОДА	21
Ш.М. Надыров РЕГИОНАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В УСЛОВИЯХ ДВУПОЛЯРНОГО МИРА	24
Г.Н. Нюсупова СТАНОВЛЕНИЕ И РАЗВИТИЕ НАУЧНОГО И ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА КАФЕДРЫ ГЕОГРАФИИ, ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВА И КАДАСТРА КАЗНУ ИМ. АЛЬ- ФАРАБИ	28
«ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ӘЛЕУМЕТТІК ЖӘНЕ САЯСИ ГЕОГРАФИЯНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ТҮРАҚТЫ ДАМУ»	
«УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ И АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ, СОЦИАЛЬНОЙ И ПОЛИТИЧЕСКОЙ ГЕОГРАФИИ»	
«SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ACTUAL PROBLEMS OF ECONOMIC, SOCIAL AND POLITICAL GEOGRAPHY»	
Л. Ю. Абулхатаева, А. П. Хен НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ РАБОТЫ ТУРИСТСКОЙ ОТРАСЛИ КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ.....	33
Г.С. Аймырзаева, К.Д. Дуйсебаева ГЕОГРАФИЯЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІ ШЫҒАРУДЫҢ ӘДІС ТӘСІЛДЕРІ	37
Ж.Н. Алиева, Ш.Ғ. Фабитова EXPO –2017 ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚӨРМЕСІНІң АСТАНА ҚАЛАСЫНДА ӨТКІЗУДІҢ МАҢЫЗЫ	40

кестенің жалғасы

+30	30
-----	----

5.Ауа температурасындағы ылғалдылық

1. Ауаның температурасы 0°C, салыстырмалы ылғалдықы 30 %, абсолюттік ылғалдылықты табу.

Шешуі : 0 °C температурада 5 г/м³ сүзы бар.

$$5 \text{ г/м}^3 - 100\% x = \frac{5 \text{ г/м}^3 \cdot 30}{100} = 1,5 \text{ г/м}^3$$

x - 30 % **Жауабы:** абсолюттік ылғалдылық – 1,5 г/м³

2. Ауаның температурасы + 20°C, абсолюттік ылғалдылық 15 г/м³, салыстырмалы ылғалдылықты табу.

Шешуі : +20°C температурада 17 г/м³ сүзы бар.

$$17 \text{ г/м}^3 - 100\% x = \frac{15 \text{ г/м}^3 \cdot 100}{17 \text{ г/м}^3} = 88,2\%$$

15 г/м³ – x **Жауабы:** Салыстырмалы ылғалдылық – 82,2%

6.Ауа массасы мен салмагын есептеу

Aua массасы мен салмагын есептей білу үшін 1 см² - 1 кг 33 г қысым түсетеңін білу керек.

1. Мысалы: сиының бөлмесінің ұзындығы - 7м, ені – 5 м, биіктігі – 3 м болғанда, сиының бөлмесіндегі ауаның массасы мен салмағы нешеге тең болады?

Есептеу жолы:

$$7 \text{ м} \cdot 5 \text{ м} \cdot 3 \text{ м} = 105 \text{ м}^3 \text{ (ауа көлемі)}$$

$$105 \text{ м}^3 \cdot 1 \text{ кг} / 33 \text{ г} = 139 \text{ кг} / 65 \text{ г} \text{ (ауа массасы)}$$

2. Көлемі 200 м³ сиының бөлмесінің ауасында +20°C температурада қанша литр су болады?

Шешуі: +20 °C температурада әрбір куб метр аудада – 17г су бар. 1л -1000 грамм тен.

$$x = 200 \text{ м}^3 \cdot 17 = 3400 \text{ г}$$

$$3400 \text{ г} : 1000 = 3,4 \text{ л}$$

Әдебиеттер тізімі

1. Н.И. Егоров. План и карта. - М.: Просвещение, 1988.
2. В.И. Сиротин. Самостоятельные и практические работы по географии. - М.: Просвещение, 1991.
3. Б.С Добржицкий, Б.А Кондратьев. Практические работы по физической географии в средней школе. - М. Просвещение, 1994.

ӘОЖ 06.339

Ж.Н. Алиева, Ш.Ғ. Ғабитова

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан
e-mail: azhn99@mail.ru, shugila1992@mail.ru

EXPO –2017 ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КӨРМЕСІНІҢ АСТАНА ҚАЛАСЫНДА ӨТКІЗУДІҢ МАҢЫЗЫ

2013 year 15 January № 10 decision is fastened 2013-2018 year dedicated EXPO-2017 international is specialized exhibition unites me conducts national plan 60-point Kazakhstan republic government carries out aim EXPO-2017 exhibition Astana city conducts importance examined.

Бүкіләлемдік әмбебап EXPO көрмелері – бұл жаһандық маңызы бар оқиға, өз маңыздылығы бойынша тек бүкіләлемдік экономикалық EXPO көрмелерінің форумдарымен ғана салыстыруға келеді, ал туристік ұтымдылығы бойынша әлемдегі ең таралған спорттық жарыстармен тепе-тен. 1851 жылы принц Альберттің ұсынысы бойынша Лондон қаласында бірінші Бүкіләлемдік өнеркәсіптік көрме өткізілді. Лондон көрмесінен кейін EXPO үздіксіз дәстүрлі турде жүргізілпі келеді. Кезекті «EXPO-2017» халықаралық көрмесін өткізетін ел мәртебесі Қазақстанның елордасы Астана қаласына бүйірғандыры 2012 жылдың 22 қарашасында Францияның астанасы Париж қаласында өткен Халықаралық көрме бюросының (ХКБ) EXPO халықаралық бюросы Бас ассамблеясының 152-ші сессиясы барысында белгілі болды. Біздің елдің ұйымдастырушыларының тараپынан ұсынылған Future Energy, яғни Болашақ қуаты тақырыбы сарапшылардың көпшілігінің көнілінен шығып, «EXPO-2017» халықаралық көрмесінің тақырыбы ретінде қолдау тапты [1].

«EXPO 2017. Болашақ қуаты» Халықаралық көрмелер бюросының ат салысумен ұйымдастырылатын Халықаралық көрме 2017 жылдың 10 шілдесінен бастап 10 қыркүйегіне дейін Қазақстанның елордасы Астана қаласында өткізу жоспарлануда. Қалай дегендे де, EXPO сияқты халықаралық көрмелерге қатысу қай елдің болса да алеуетін дүниежүзіне паш етуге берілген тамаша мүмкіндік деуге болады. Оның үстіне, әлем алдында өзінің даму деңгейінде жүзінде дәлелдей отырып, шараны жоғары жауапкершілікпен өткізу – оте зор құрмет [1].

Астанада EXPO өткізуге арналған тақырып кездейсок таңдаш алынбаса керек. Жерінде табиғи байлықтың мол коры бола тұра Қазақстан баламалы энергетика мәселесін қозғау тегін емес. Сондыктан да тұракты энергияны, баламалы энергетиканы пайдалану және табиғи ресурстарды сактау барлық энергетикалық саланы дамытудың басым бағытының бірі болып табылады. Қазақстан тараپынан барған ұйымдастырушылар Астанада өткізілетін «EXPO-2017» көрмесінің басты тақырыбы ретінде «Болашақтың қуаты» атты тақырыпты ұсыну себебі, ол ең алдымен, баламалы энергия көздерін дамытуды қоса алғанда, энергетикадағы сапалы өзгерістер жолы мен оны тасымалдау тәсілдерін іздеңстіруге бағытталғандыры болып табылады. Екіншіден орнықты энергиямен жабдықтау осы күнде жаһандық қөлемдегі негізгі мәселе болып саналады және оны шешу экономикалық өсімді қамтамасыз ету және қоршаған ортага келер зиянды тәмемдетуге септігін тигізеді. Үшіншіден Қазақстанның бұл тақырыпты таңдауының басты негізі – еліміздің дәстүрлі энергиялық ресурстардың слеулі корына ие бола отырып, баламалы энергия көздерін пайдалану жөніндегі шараларды дәйекті турде қабылдауда және «жасыл» экономика күру бағытын ұстанғандыры.

Астана қаласында EXPO көрмесін өткізу үрдісін айқындайтын SWOT талдауы төменгі кестеде көрсетілген (кесте 1).

Географиялық орналасуы жағынан Астана қаласын Азиялық және Еуропалық мәдениетке де жатқызуға болады, сондай-ақ материалдық-шикізат базаларын назарға ала отырып, Астана қаласында ұзак мерзімді туризмнің дамуын болжау шеңберінде нақты бәсекелес топтағы қалаларды бөліп қарастыруға болады, олар: Алматы, Баку, Екатеринбург, Ташкент, Тбилиси, Ұлан-Батыр және Үрімші.

Бәсекелес топ бәсекелес-қалаларды іріктеу үшін стандартты критерияларына сәйкес таңдалды (аймақтық ортасы, әуе және жер үсті қолжетімділігі, табиғи және экономиялық қызметі, сұраныс және ұсыныс құрылымы), сондай-ақ барлық іріктелген қалалар дамушы астаналар болып табылады (Алматы, Екатеринбург және Ұлан-Батыр қалаларын қоспағанда) және Қытайдағы Үрімші секілді нарықтық жағдайы үқсас болып келеді, және социалистік кезеңнен жүйе капиталистік жүйеге отулері керек.

Іріктелген қалалардың әр қайсының өз даму әдіс-тәсілі болды, олар туризм секторына күшті онша күшті емес әсер етуде. Одан бас, осы қалалардың әр қайсы туризмнің халықаралық нарығына үқсас тәсілдермен енді, нарықтық экономикаға көшкеннен кейін олардың бәрі бірдей проблемаға тап болды. Инфракұрылымдарының дамуымен байланысты, үқсас проблемаларға сәйкес (орналасу орындарының аздығы, коруге тұрарлық орындардың

сакталмауы, туристік өнімдердің тапшылығы) және материалдық емес сипаттағы проблемалар (бәсекелестікке қабілетсіз жұмыс күштері, туризмді басқарудағы есік түсініктер), бұл қалалар мемлекеттің туризмге деген, жалпы бәсекеге қабілетті туристік өнімді күру көзкарасын өзгертуі. Астана қаласының туризм саласының ағымдағы жай-күйін және оның дамуына айрықша қызыгушылық білдіргенін ескере келе, бәсекелес қалалардың келесі салаларда өз қызметтерін қалай атқарып жатқанына бәрінен бұрын көңіл аудару қажет:

- қаланың экономикалық қызметімен іскер келушілерінің арасындағы байланыс;
- көніл көтеру және демалыс саласындағы әзірленген жаңа деңгей.

Бәсекелес қалаларды дамуы мен бәсекелестік басым сипаттарына қарай үш топқа бөлуге болады [2].

Кесте - Астана қаласында EXPO көрмесін өткізу үрдісін айқындайтын SWOT талдау [1]

Артықшылдықтар	<ul style="list-style-type: none"> - Орталық Азияда стратегиялық орталықтың орналасуы; - серпінді дамып келе жатқан қала; - мультимедиени және мультидіні орта; - архитектоникалық ландшафт (белгілі сәулетшілердің шығармалары, ерекше жобалар және т.б.); - жас түрғындар; - есіп отырган авиажолаушылар легі; - Солтүстік Қазақстанның маңызды теміржол торабы; - орташа деңгейлі отельдердегі жайлы нөмерлер, бірнеше халықаралық конак үй брендтері; - қала айналасындағы накты далалық орта; - мейрамханалар мен барлар катары (тағамдардың молдығы, кейбірінің музыкамен сүйемелденүі); - қала бойынша іскерлік туризм үшін конгресс-холдар мен залдар мен және спорт ғимараттарының катары.
Кемшіліктер	<ul style="list-style-type: none"> - климат жағдайы; - колежітімдік (бюджеттік авиасын майдардың болмауы); - ішкі козгалыс (жолдардың нашарлығы); - ресми такси (тарифтердің, таксометрлердің тұрақсыздығы, шет тілді білмеуі және т.б.); - тұрғын орындар, жогары баға, ерекшеліктердің аздығы, халықаралық (Азиялық немесе Американдық) брендтердің аздығы, орта деңгейлі халықаралық брендтің қонақ үйлердің жеткіліксіздігі); - сервис деңгейі (тілді білмеу кедерісі, көсіби тәсіл, тренингтер мен қызмет көрсету даяғдарының жеткіліксіздігі және т.б.).
Мүмкіндіктер	<ul style="list-style-type: none"> - Астананы Орталық Азияның өнірлік көшбасшысы ретінде бекіту; - болашакта дамудын көзгауышы күші ретінде EXPO-2017 көрмесін пайдалану (жана туристік обьектілер және т.б.); - көлік козгалысын жаңа жобалау; - тез есіп отырган орта класс; - белгілі саяхатшылар нарығының өсуі; - инновация ретінде қаланың имиджі (баламалы энергия, жасыл және тұракты даму стандарттары, заманауи технологиялар, университеттер, медициналық зерттеу орталықтары).
Қатерлер	<ul style="list-style-type: none"> - өнірлік бәсекелестердің дамуы; - мұнай нарығындағы тұрақсыздық; - экономикалық кайта құрылымдаудағы/инновациялық циклдағы кедергілер; - әкімшілік орталық моделінің негізінде қаланы бір жақтыға дамыту; - құрылымдық сапасы; - туризмді дамытуға және EXPO-2017-ге дайындыққа келісіп және қалыпты түрде дайындалмау.

1 топ: Тбилиси, Баку, Екатеринбург және Үрімші қалалары іскерлік саясаттағы алдыңғы катарлы және заманауи көзқарастар үшін қаланы ашу либералды моделін кешіктіп қабылдады. Моделдер басымдылығы конак үй индустриясын жетілдірумен қатар, іскерлік

туризм нарығына қаланың ұстанымын бекіту мемлекеттің қолдауымен экономика құрылымына ірі іскер ойыншылардың ену нәтижесінде жылдам ауысу басымдылығы болып табылады. Одан басқа, бұл туризм нарығымен байланысты аймақтық бизнеске қолжетімдікпен бірге шетел валютасының ағымы мен туризмнің жылдам өсу көрсеткішіне әкелді.

2 топ: Әртүрлі жалпы көзқарас – ермек өнімдері арқылы туризм басқаруды біртіндеп енгізу тәсілі. Осы көзқарасқа мысалдар: Ташкент және Ұлан-Батыр (олар ермек өнімдері құрылымдарының жоғары деңгейнен бәсекелестік топта), ол мемлекеттерде туризмді туристік мемлекет және жеке шетелдік капиталдармен қаржыландыратын агенттіктерге тапсырған, осының салдарынан туризмнің дамуы жергілікті компаниялардың қолына түсken. Осы көзқарасты қолдана отырып, қалалық туристік баяу секторды қалпына келтіру жүргізілуде, бұл ретте экономиканың басқа салаларының демалыс нарығымен бірге тұрақты өсімі бар.

3 топ: Жалғыз ерекше бәсекелес бұл Алматы қаласы, тұрақты дамуына қарай екінші топқа жатқызуға болар еді, алайда астаналық мәртебесін жоғалтқандықтан іскерлік секторда әсері және туристік секторда жаңа деңгейге шығу мүмкіндігі қысқарды, қала туризм нарығында аймақтық және ішкі дамуында өз жолын салды.

Қазақ елі Тәуелсіздігін алғаннан бері қуатты мемлекет ретінде қалыптасып, әлемнің алдыңғы қатарлы еліне айналу жолында талай белестерді бағындырыды, тамыры теренде жатқан тол тарихымыздың жаңа беттері ашылды. Осы қысқа ғана уақыт ішінде экономикалық және әлеуметтік маңызы зор жобаларды колға алып, әлемдік деңгейдегі ішшаралардың өтуіне үйіткы бола білдік. Жаһандық мәселелер талқыга түсken кешегі ЕҚЫҰНЫҢ саммиті, Астана экономикалық форумы, Инвестициялық форум, Дүниежүзілік ислам экономикалық форумы жас мемлекетіміздің мерейін үстем етіп, абыройын асқақтатты. Ең бастысы, даму бағытын айқындан берді. Осындай қошалі істердің жалғасы ретінде Қазакстан билтүрден бері 162 жылдық тарихы бар EXPO-2017 көрмесін өткізу құқығы үшін күресіп келеді.

В Астана экономикалық форумы аясында «Жасыл көпір» және EXPO-2017 тақырыбы «Болашақ энергиясы» сиякты Қазакстанның Жаһандық экологиялық бастамалары жөнінде мамандандырылған сессия откен болатын. Сессияның спикерлері ретінде Нобель сыйлығының лауреаттары Роберт Ауманн, Эрик Маскин, АҚШ Хьюстон университетінің баламалы энергетика зерттеу институтының директоры Алекс Игнатиев, Мыңжылдық жобасы халықаралық үйіміздің Венесуэла бөлімінің төрағасы Хоше Кордейро, техника ғылымдарының докторы, профессор, «Экоэнергомаш» бас директоры Альберт Болотов, Назарбаев Университеті инженерлік факультетінің машина жасау кафедрасының профессоры доктор Сарим әл-Зубайди, Назарбаев Университеті Инженерлік мектебінің профессоры Жұмабай Бәкенов өз ойын ортага салды. Басқосуды қорытындылай келе мамандар бүгінде бүкіл әлем қайта қалпына келетін және баламалы энергия көздеріне баса көңіл болініп отырганын айтып, Қазақстанның бұл бастаманы қолдауга әлеуеті жеткілікті екенін алға тартты. Жаһандық мәселелерді көтеріп, климаттың өзгеруін, болашақтағы энергия мен экология қауіпсіздігін және баламалы энергия көздерін жетілдіру мен тұрақты дамыту жобаларына қаржылай қолдау көрсету жайын талқылады.

Шындығында да еліміздің географиялық орналасу жағдайын, жел және күн энергиясын пайдалану мүмкіндігін, сондай-ақ мұнай және газ ресурстарының энергетикалық әлеуетін ескерсек, бұл қажеттіліктің орнын толтыруға тамаша мүмкіндік туып отыр. Қазақстанның сағатына 1 трлн кв энергия өндіруге мүмкіндігі бар. Оның үстінен Астана көрмені өткізу құқығын жеңіп алған жағдайда, EXPO-2017 көрме қалашығы толықтай баламалы энергия көздері арқылы жұмыс істеуге көшеді. Мұны көріп-біліп отырган сарапшы мамандар еліміздің мүмкіндіктері мен артықшылықтарын толық мойындауда.

2012 жылдың ең маңызды оқигаларының бірі ретінде төраға Стин Кристенсеннің басшылығымен Қөрмелердің халықаралық бюросы Сарапшылық комиссиясының елімізге жұмыс сапарымен келуін атаяуга болады. Стин Кристенсен мен ХКБ бас хатшысы Висенте

Гонсалес Лоссерталес екі рет БАҚ өкілдерімен кездесті. Дөңгелек үстел барысында олар Қазақстандағы жұмыс кездесулері туралы алған әсерімен, тың ойларымен бөлісті. Атап айтсақ, Стин Кристенсен Астана ұйымдастыру комитеті құжаттар жинағын дайындау бойынша тамаша жұмыстар атқарғанын мәлімдеді. Техникалық кездесу барысында туындаған барлық сұралқа жауап алғанын айтты. «Біз Қазақстан Президентімен, ел Үкіметінің министрлерімен, Мәжіліс, Сенат өкілдерімен, Астана қаласының басшысымен, азаматтық қоғам өкілдерімен, ҮЕҰ, академиялық топтармен, студенттермен, кәсіподақтармен кездесу откіздік. Барлық бұл мүдделі тараптар Астана EXPO-2017 жобасына толығымен қолдау көрсетіп отыр. Мен де Қазақстанның жеңіске жетуіне шын жүрекten тілекестіп және бұл елдің қонақжайлышығы үшін алғыс айтамын», - деп ағынан жарылды С.Кристенсен [3].

Демек, бұдан шығатын корытынды, әлемдегі белді ұйымдар Қазақстанның EXPO көрмесін откізуіне бір жағынан мүдделі болып отырса, екінші жағынан Қазақстан мен оның «энергия» тақырыбына деген қызығушылығын көптеген елдер қолдауда. Қазір елуден астам ел Астанада көрмені откізуге жазбаша келісім берсе, қырықтан астам мемлекет ауызша растиған.

Тарихқа көз жүгіртсек, EXPO дәстүрлі көрмесі бұған дейін Азияның солтүстік шығысында, Еуропа мен Солтүстік Америкада откізіліп келген екен. Ал енді Шығыс пен Батыстың арасындағы алтын көпір болып табылатын жаңа өнірде, Еуропа, Таяу Шығыс елдерімен, бұрынғы Кеңес республикаларымен, сондай-ақ Орталық Азия елдерімен оте жаксы қарым-қатынас орнатқан жас мемлекетте откізу Астанаға тағы бір ұпай алып келетіні белгілі.

Қазақстан жаңа энергия көздерін енгізу бойынша халықаралық пікірталастарға белсенді түрде катысып келеді. Айталық, 2012 жылдың маусымында Астанада откен «Болашақ энергиясы» халықаралық симпозиумы ғаламшардың назарын қайта жаңартылатын энергия көздерін күшешту мәселелеріне аударды. Мұның өзі Қазақстан үшін EXPO-2017 көрмесін откізуде маңызды шаралардың бірі болғаны анық.

Әдебиеттер тізімі

1. Horwarth HTL деректеме көзі 2013 жыл
2. ««Астана ЭКСПО-2017» ұлттық компаниясы». – AS&P – Albert Speer & Partner
3. <http://www.expo2017astana.com> expo2017astana ресми сайты

ӘОЖ 339.138:316.472.4

Ж.Н. Алиева, Е. Нұрұлы

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан
e-mail: azhn99@mail.ru, eldar_nuruly@mail.ru

ӘЛЕУМЕТТІК ЖЕЛІЛЕР ТУРИЗМДЕГІ МАРКЕТИНГТІҢ ТИІМДІ ҚУРАЛЫ РЕТИНДЕ

The article concerns the use of social networks as a marketing tool for brand development. It includes an analysis of the results of studying social networks in relation to tourism industry. The author gives recommendations to tourism professionals for the purpose of using the given communication channel for promoting events and search of clients.

Жалпы мағынасында әлеуметтік желілер дегеніміз – ермектері бірдей адамдардың Фаламторда бірігетін қоғамдастық сайттары. Осы сайттарда адамдар жедел түрде мәліметтер алмасады және достар табады. Бірақ осы сайттар арқылы тек қатынасып қана коймай, адамдар музыка, видео іздеуі де мүмкін. Әлеуметтік желіні «әлеуметтік медиа» деп те